

Sygn. akt VIII U 14/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2019 r. w Gliwicach

sprawy P. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 26 października 2018 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn.akt VIII U 14/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 października 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. działając na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił w stosunku do ubezpieczonego P. M. wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. w kwocie 11 632,16 zł oraz odsetek w kwocie 2 580 zł. W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie wyjaśniające wykazało, że nie zostały przekazane na rachunek organu rentowego wpłaty za ww. miesiące, w których –zgodnie z art. 47 ust. 2a-f ustawy systemowej – płatnik był zwolniony z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej i jednocześnie na koncie płatnika nie stwierdzono nienależnie opłaconych składek, które – zgodnie z art. 24 ust. 6a ustawy systemowej- mogłyby podlegać zaliczeniu przez organ rentowy z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Ostatecznie domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że ubezpieczony nie posiada zadłużenia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego za okres od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. lub poprzez umorzenie postępowania. Kwestionował również zgodność przepisów nakładających

na niego obowiązek uiszczenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku gdy osiągał on przychód więcej niż z jednego źródła niezależnie od jego wysokości z Konstytucją RP.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony P. M. od 19 kwietnia 2013 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której przeważającym przedmiotem działalności jest działalność taksówek osobowych.

W dniu 11 października 2017 r. organ rentowy wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. na łączną kwotę 13 228,16 zł, z czego 11 632,16 zł dotyczyło należności głównej, a 1 596 zł odsetek.

W dniu 26 października 2018 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję o treści jak wyżej.

W okresie spornym ubezpieczony pobierał emeryturę z MSWiA w wysokości przekraczającej miesięczne minimalne wynagrodzenie za pracę (bezsportne)

Ubezpieczony nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego.

Sąd oddalił wnioski ubezpieczonego o wystąpienie z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego oraz zawieszenie postępowania, uznając, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą podstawy do zastosowania tej instytucji i wydania postanowień w tym przedmiocie. Co więcej, zwrócenie się pytaniem prawnym do TK skutkowałoby bezpodstawnym przedłużeniem postępowania sądowego. W tym miejscu należy wskazać, że podstawą zwrócenia się przez sąd w trybie art. 193 Konstytucji RP do Trybunału Konstytucyjnego z określonym pytaniem prawnym jest z jednej strony sytuacja powzięcia przez sąd wątpliwość, co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, której to wątpliwości nie daje się usunąć w drodze wykładni, z drugiej zaś wystąpienie zależności pomiędzy odpowiedzią na pytanie prawne a rozstrzygnięciem rozpoznawanej, konkretnej sprawy. Przedstawienie, więc pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu musi być poprzedzone stwierdzeniem zaistnienia w konkretnej sprawie, niedającej się usunąć w drodze wykładni wątpliwości, co do konstytucyjności aktu normatywnego, od której rozstrzygnięcia zależy orzeczenie o przedmiocie sprawy. Przepis artykuł 193 Konstytucji nie nakłada na sąd takiego obowiązku, gdy w jego ocenie nie występują poważne wątpliwości, co do zgodności przepisu rangi ustawowej z ustawą zasadniczą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002 r. III CKN 326/01, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2008 r. V CSK 310/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r. III CK 536/02). W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zachodzą wątpliwości co do „konstytucyjności” art. 82 ust. 1-5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wspomniane przepisy w sposób jednoznaczny wskazują, że w przypadku uzyskiwania przychodów z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie. Składka na ubezpieczenie zdrowotne ma charakter quasi-ekwiwalentny, nie podlega zwrotowi w przypadku nie skorzystania ze środków finansowanych z NFZ, a obowiązek jej uiszczenia wynika m.in. z zasady solidarności społecznej. Jednocześnie jest ona ustalona dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w takiej samej wysokości, a zakres świadczeń jest niezależny od wysokości opłacanych składek, ani od okresu ich opłacania. Tym samym nie dochodzi do nadmiernego obciążania przedsiębiorców, a ubezpieczenie zdrowotne oparte jest m.in. na zasadzie równego traktowania. Każda osoba, który uzyskuje przychód z więcej niż z jednego tytułu do objęcia ubezpieczeniem (o którym mowa w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jest zarazem zobowiązana do uiszczenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z każdego tytułu odrębnie. Stanowisko tutejszego Sądu znajduje swoje podstawy w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2018 r. (sygn. akt P 12/17).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się bezzasadne. Zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że ubezpieczony w okresie pobierania emerytury w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę prowadził działalność gospodarczą i w okresie od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. nie uiszczał składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia tej działalności. Tym samym spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony jest zobowiązany do uiszczenia zaległych składek, bowiem ta okoliczność była przez niego kwestionowana i czy w związku z tym po jego stronie powstała zaległość składkowa.

Na wstępie wskazać trzeba, że obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z art. 66 ust 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2018r., poz. 1510 ze zm.). Zgodnie z art. 81 ust 2 podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

W myśl art. 83 ust. 1 ustawy systemowej ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób pobierających emeryturę lub rentę powstaje od dnia, od którego przysługuje wypłata emerytury lub renty, i wygasa z dniem zaprzestania pobierania świadczenia.

Natomiast jak stanowi art. 82 ust. 1 tej ustawy w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Powyższe obowiązki płatnika, wynikają wprost z przepisów ustawy, nie ma zatem potrzeby nakładania na niego takiego obowiązku z drodze decyzji. Przepisy rangi ustawowej mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

Natomiast w przypadku nie wywiązania się przez płatnika składek ze swojego obowiązku, organ rentowy ma prawo do samodzielnego wydania stosownej decyzji ustalającej wysokość zaległych składek i wezwać do ich opłacenia a następnie do ściągnięcia ich w drodze egzekucji.

Podstawę prawną stanowi tu z art. 83 ust. 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

- 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
- 2) przebiegu ubezpieczeń;
- 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
- 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Po myśli art. 23 ust. 1 ustawy systemowej, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 900, z późn. zm.).

Z kolei zgodnie z art. 31 omawianej ustawy do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 26 i art. 29 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa.

W myśl art. 26 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 900, z późn. zm.) podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 odpowiedzialność ta obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka.

Mając na uwadze powyższe, nie budzi wątpliwości Sądu, że organ rentowy miał prawo wydać decyzję określającą wymiar zaległych składek, obciążając skarżącego również odsetkami.

Przechodząc do dalszych rozważań należy wskazać, że zgodnie z art. 82, ust. 8 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, lub tytułu, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1a, w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub
- 2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Z kolei jak stanowi ust. 9 tego przepisu składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, lub tytułu, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1a, w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub
- 2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczony w okresie od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. prowadził działalność gospodarczą i pobierał emeryturę z MSWiA. Faktem jest, że w tym okresie (a więc w okresie pobierania emerytury) nie uiszczal on składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, kwestionując konstytucyjność przepisów nakładających na niego ten obowiązek. (kwestia braku podstaw do wystąpienia z pytaniem prawnym do TK w tym przedmiocie została omówiona wyżej). W trakcie postępowania ubezpieczony nie wykazał, że wysokość jego emerytury w tym okresie była niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Nie kwestionował tej okoliczności. Jednocześnie oświadczył, że nie posiada orzeczonego stopnia o niepełnosprawności. Tym samym w stosunku do niego nie mają zastosowania art. 82 ust. 8 i 9 ww. ustawy.

Reasumując, ubezpieczony nie podważył w toku postępowania prawidłowości wydanej decyzji. Tym samym należało uznać, że wysokość zaległych składek została ustalona prawidłowo. W tej sytuacji, przy istnieniu zaległości w opłacaniu składek organ rentowy słusznie wyliczył wysokość odsetek i obciążył skarżącego odsetkami.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., w punkcie pierwszym sentencji oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel